

Verkefni í hræringi 1985-2000

súrrealismi í ljóðum Sjóns

Í bókmenntasögu stendur þetta m.a. um súrrealisma:

Súrrealismi felst í því að létta af bælingu vitsmunalífsins, afmá mörkin milli draums og vöku, ímyndunar og veruleika, hlutlægs og huglægs og koma þannig á svokölluðum „ofurveruleika“.

Hugsanir flæða án þess að vitsmunir skipti sér af.

Súrrealismi á að víkka skynheim manna og losa þá úr viðjum vanabundins hugsunarháttar og niðurnjörvaðs sálarlífs. Súrrealisminn er heimur drauma og orðaflæðis.

Sjón var í forsvari Medúsu en það voru ung skáld sem ásamt öðrum skáldum leiddu súrrealisma inn í íslenskar bókmenntir. Með því að lesa vel það sem skrifað er um Sjón og brot úr verkum hans í bókmenntasögunni færðu góða sýn yfir súrrealismann.

Hér eru fjögur ljóð eftir Sjón. Veldu eitt og færðu góð rök fyrir því hvers vegna ljóðið er súrrealískt í lágmark 12-15 málsgreinum.

1.

Dúkað veisluborð hlaðið ástartækjum
stendur á hafhiminfletinum og bíður
ungra drengja og stúlkna
sem hata og hata brennimarkið á baki
því sumir hlutir eru svo rykfallnir að
maður getur handleikið þá og aðrir
svo blautir að eingaungu er hægt
að bera þá uppáð eyranu eða sýna á ljósmynd.

2.

(nótt)

glitrandi
mistur af hafi
götuljósinn stækkuðu
eitt ljósker skein í hverjum dropa
á gleraugunum mínum
við sátum á svölum
og skárum sítrónur
köstuðum sneiðunum fram af
svo þær þöktu götunaglitrandi
augu og augu
í nóttinni

(sítrónunnar)

3.

Fuglakonan

Hún stendur í dyrunum og heldur búrinu hátt
einsog ljóskeri eða bók um skotvopn

Í hárinu stirnir á gullfiska og flöskubrot
fiðrildi situr á öðru brjóstinu
á lærin er skrifað: Túnglið er beiskt

Hún opnar munninn og út skriður fiðraður humar
og það er nótt og tólg er brædd í kerti

4.

(ferja)

himinninn vekur mig
með höggi
milli augnanna

*

himinninn vekur mig
enginn máni

engar stjörnur vísa mér veginn
hálfopnar dyrnar
nálgast mig

*

himinninn vekur mig
á ferjunni
hún snýr í hafnarmynninu
skugginn af höfði mínu
fer um salinn
andlit af andliti
uns stefnan er tekin suður
að hann staðnæmist á manningum
andspænis mér
og við siglum aftur á bak
til borgarinnar
frá borginni

*

himinninn vakti mig
um kvöld á þilfarinu
fjöllin voru gegnsæ og hafið slétt
ekki eins og núna

(og farþegi)